

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki soruların **Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri ERSOY** tarafından **Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri** gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

İbrahim AKIN
İzmir Milletvekili

Kültür ve Turizm Bakanlığı 2019 yılında Türkiye'deki arkeoloji kazılarını 12 aya yayma hedefiyle bir proje başlatmış, 2023 yılında da "arkeolojiye altın çağını yaşatma" iddiasıyla bu çalışmayı genişleterek Geleceğe Miras Projesi adıyla kamuoyuna duyurmuştu.

Kültür ve Turizm Bakanı 2023 yılının Ekim ayında, "Geleceğe Miras, Sonsuz Efes" adıyla söz konusu projenin tanıtımını yapmıştı. Efes'ten sonra projenin ikinci tanıtım toplantısı ise Hierapolis Antik Kenti'nde gerçekleştirilmiş, Bakanlığın hedefi ise son 60 yılda Türkiye'de arkeolojiyle ilgili yapılanlara eş değer işi, 4 yılda tamamlamak olarak açıklanmıştı.

Kültür ve Turizm Bakanın 2023 sonbaharında, basına verdiği demeçlerde 2024 yılının, arkeoloji alanında Cumhuriyet tarihinin en verimli sezonu olacağı ileri sürmüş ve 'Geleceğe Miras Projesi' kapsamında kazılar arasında ayırım yapmaksızın her kazıya minimum 2 milyon TL bütçe ayıracaklarını açıklamıştı.

Nuray Pehlivan'ın Gazete Duvar'da yaptığı haberde, 2023 yılı aralık ayı içinde yaklaşık 150 kazı başkanı ile Ankara'da yüz yüze bir toplantı gerçekleştirildiği, toplantıda 'Geleceğe Miras Projesi' hakkında bilgilendirme yapıldığı belirtilmektedir. Aynı haberde, bu toplantıda her kazı başkanından 21 Ocak 2024 tarihine kadar kapsamlı kazı projelerini bakanlığa teslim etmelerinin istendiği ve bunun üzerine kazı başkanlarının istenen proje dosyalarını bakanlığa teslim ettikleri belirtilmektedir.

Ancak buna karşın, sadece anıtsal değeri olan veya turist çekme potansiyeli bulunan eserlerin mevcut olduğu projelere ödenek gönderildiği, bunun dışında kalan çok sayıda arkeolojik projenin ödeneksiz kaldığı ve yapılacak arkeolojik çalışmaların durma tehlikesi ile karşı karşıya geldikleri belirtilmektedir. Bu durum, tarihsel ve arkeolojik değeri olan buluntuların ticari bir eşyaya dönüştürülmesi, arkeoloji çalışmalarda elde edilen sonuçların metalaştırılması anlamına gelmektedir.

Yine Nuray Pehlivan'ın Gazete Duvar'daki haberinde, 'Geleceğe Miras Projesi' için Kültür ve Turizm Bakanlığında bir şube oluşturulduğu ve bu şube yetkililerinin kazı

başkanlarıyla yaptıkları çevrim içi toplantıda arkeolojik kazılarda çıkan hafriyat miktarına göre kazılara ödenek gönderileceğinin ifade edildiği belirtilmektedir.

Bu bilgiler ışığında;

1. Bakanlığınız 2024 yılında arkeolojik kazılar için toplam ne kadarlık bütçe ayırmıştır?
2. Arkeolojik kazılar için 2024 yılında ayrılan bütçenin ne kadar kullanılmıştır?
3. Gönderilecek ödenğin kazıda çıkan hafriyat miktarına göre belirlenmesinin bilimsel dayanakları nelerdir?
4. Bakanlığınıza göre arkeolojik kazılarda ortaya çıkan buluntuların değeri, önemi ve kazı için gerçekleştirilen çalışmaların ölçüsü, kazı alanından çıkarılan toprak miktarı mıdır?
5. Kazılara hafriyat miktarına göre ödenek gönderilecekse, arkeolojik kazıların bir tür inşaat kazısı gibi değerlendirilmesini doğru buluyor musunuz?
6. Bakanın, 'Geleceğe Miras Projesi' kapsamında kazılar arasında ayırım yapmaksızın her kazıya minimum 2 milyon TL bütçe ayrıldığı yönündeki açıklamasının gereği yapılmış mıdır? Her kazıya en az 2 milyon TL bütçe gönderilmiş midir?
7. Şu ana kadar bütçe gönderilmemiş kazılara ödenek gönderilmesi planlanmakta mıdır? Böyle bir planlama yapılmışsa, ödenek gönderme takvimi nasıldır?
8. Sadece anıtsal değeri olan veya turist çekme potansiyeli bulunan eserlerin mevcut olduğu projelere ödenek gönderilmesinin gerekçesi nedir? Bu kapsama girmeyen arkeolojik çalışmalar bakanlığa göre "değersiz" midir?
9. Ödenek gönderilirken ve ayrılan bütçe miktarı belirlenirken, turist çekme potansiyeli taşıyan veya anıtsal değeri olan projelere öncelik verilmesinin nedeni, turistler tarafından o arkeolojik alanların yakınlarında bulunan turizm tesislerinin tercih edilmesini sağlamak mıdır?